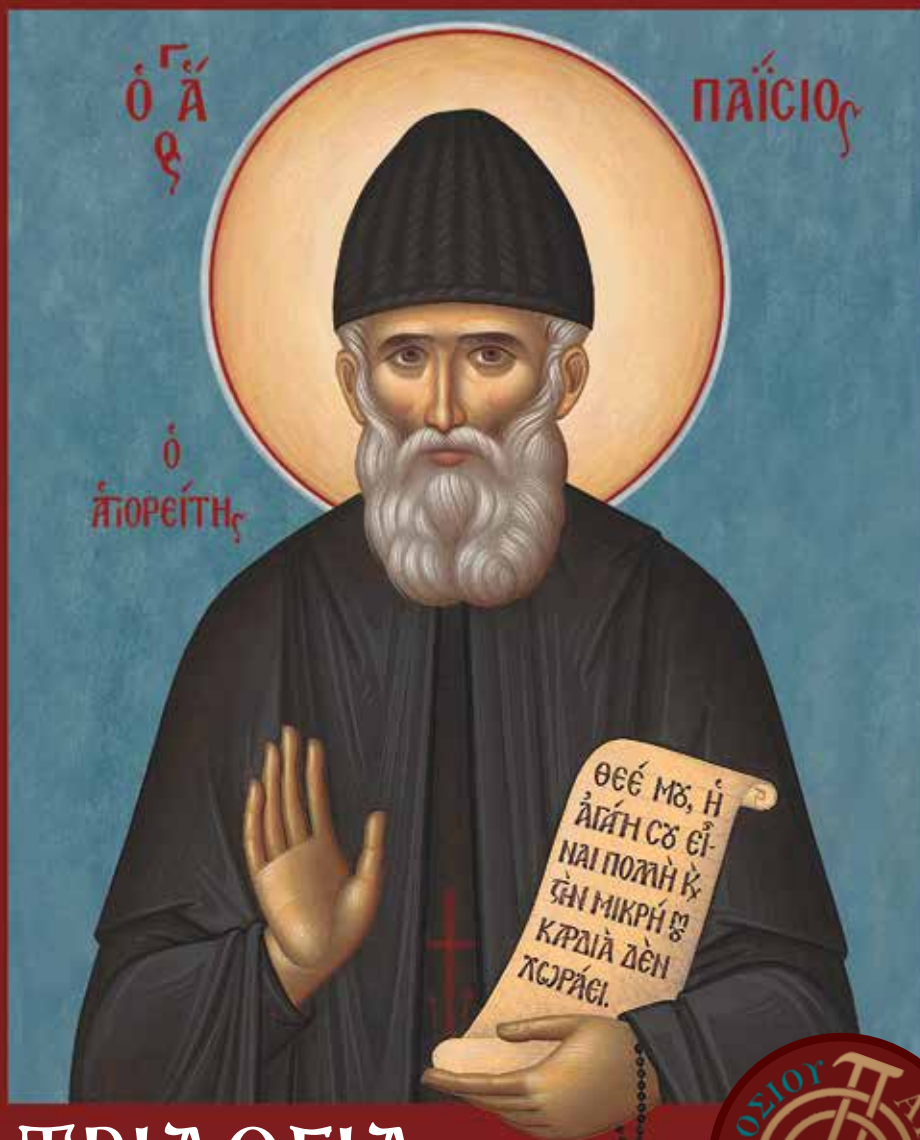

ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΟΣΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ

Τρεῖς ἐπιστολές τοῦ Ἀγίου

Ἀντὶ Προλόγου

Ὁ Ὅσιος Πορφύριος μέσα στὴ μεγάλη του ταπείνωση εἶχε πεί τὰ ἐξῆς γιὰ τὸν Ὅσιο Παῖσιο τὸν Ἀγιορείτη: «Ἡ Χάρη ποὺ ἔχει ὁ π. Παῖσιος ἔχει πὶὸ μεγάλη ἀξία, γιατί τὴν ἀπόκτησε μὲ τοὺς ἀγῶνες του, ἐνῶ ἐμένα μου τὴν χάρισε ὁ Θεὸς ἀπὸ μικρό, γιὰ νὰ βοηθῶ τοὺς ἀνθρώπους... Τέτοιους Ἀγίους σὰν τὸν π. Παῖσιο, στέλνει ὁ Θεὸς στὴ γῆ κάθε 400 χρόνια! (Ρακουβαλὴ Ἀθανασίου, Ὁ Πατὴρ Παῖσιος μού εἶπε..., ἔκδοση 10η, Θεσσαλονίκη 2001, σελ. 16)

Καὶ μόνο νὰ ἐκφέρεις τὸ ὄνομά του γεμίζεις ἀπὸ ἀγάπη.

Τὰ ὡς ἄνω εἶναι ἐνδεικτικὰ τὴς πλούσιας Χάριτος ποὺ ἔλαβε ὁ Ἅγιος Γέροντας Παῖσιος. Ἔχει ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ! Τὸ αὐτὸ διαπιστώνει κανεὶς μελετώντας καὶ τὸ γραπτὸ του λόγο. Μεστός, διακριτικός, διαχρονικός, εὐσπλαχνικός καὶ γι' αὐτὸ καὶ θεραπευτικός.

Χάριν κοινῆς ὠφελείας, φιλοπαΐσιακοὶ ἀναγνώστες ξεχώρισαν τρεῖς ἀντιπροσωπευτικὲς ἐπιστολές, ποὺ σχετίζονται μὲ θέματα πίστεως, πατρίδος καὶ συζυγίας.

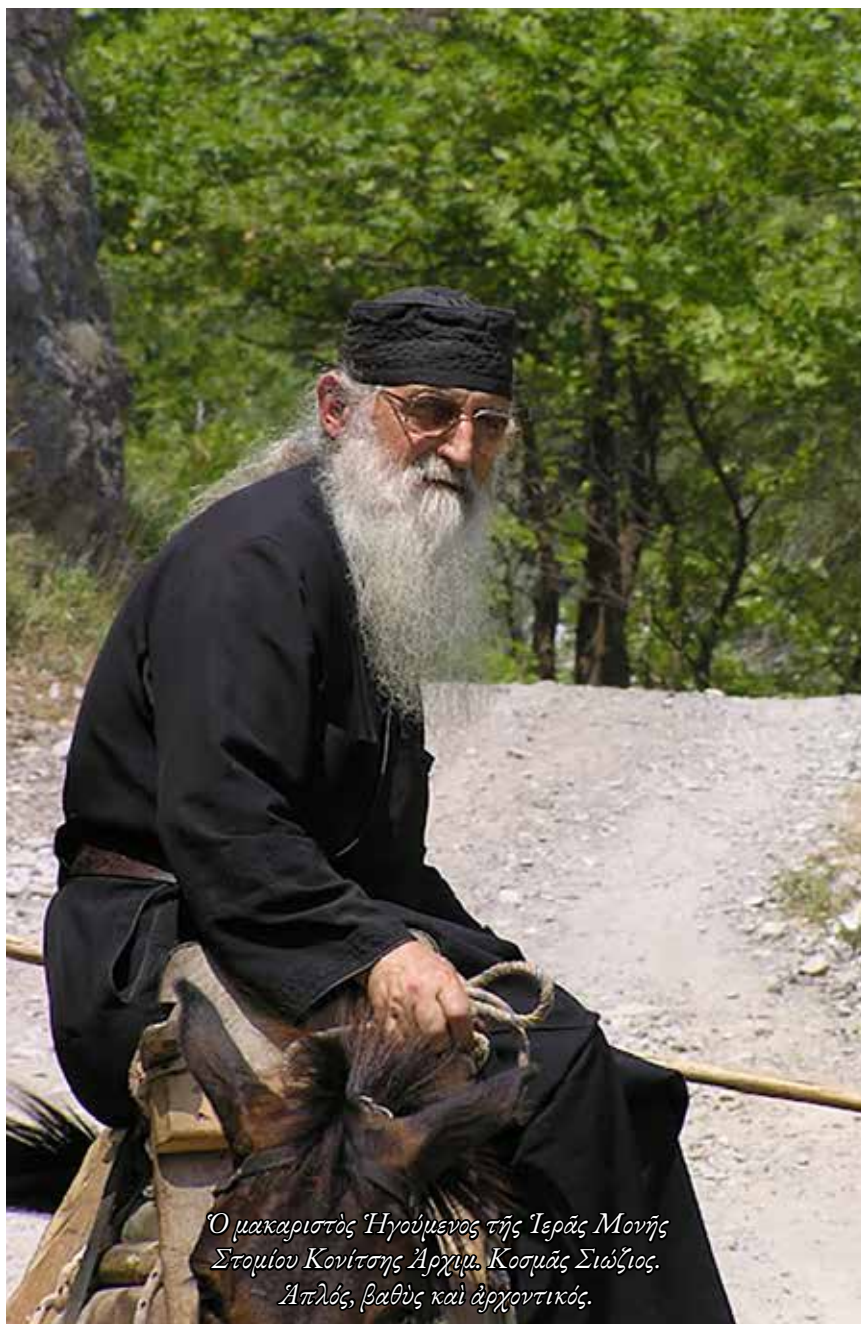
Τὸ παρὸν φυλλάδιο διανέμεται δωρεάν, μὲ τὴν σεπτὴ εὐλογία τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ.κ. Ἀλεξίου, χάριν πνευματικῆς οἰκοδομῆς, εἰς μνήμην τοῦ μακαριστοῦ π. Κοσμᾶ Σιώζιου, Ἡγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Στομίου Κονίτσης.

Ἡ δαπάνη τοῦ παρόντος τευχιδίου καλύφθηκε διὰ συνδρομῆς πνευματικῶν παιδιῶν τοῦ ἐκλιπόντος, οἱ ὅποιοι θέλησαν νὰ διατηρήσουν τὴν ἀνωνυμία τους.

Ἡ ὀρθογραφία τῶν κειμένων βασίστηκε στὸ βιβλίον «Κείμενα – Ἐπιστολὲς Γέροντος Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου 1924 – 1994», τῶν ἐκδόσεων Ἀγιοτόκος Καππαδοκία.

Εὐχόμενοι στοὺς εὐλαβεῖς ἀναγνώστες καλὲς πνευματικὲς ἀναβάσεις καὶ υἱεῖαν κατ' ἄμφω, εὐχαριστοῦμε ἐκ τῆς θέσεως ταύτης, ὅλους τοὺς συντελεστὲς τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

paisioskonitsa@gmail.com

*Ὁ μακαριστὸς Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Στομίου Κονίτσης Ἀρχιμ. Κοσμᾶς Σιώζιος.
Ἀπλός, βαθὺς καὶ ἀρχοντικός.*

π. Κοσμᾶς Σιώζιος

† 1938 - 2025

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Στομίου Κονίτσης, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Κοσμᾶς (κατὰ κόσμον Γεώργιος) Σιώζιος γεννήθηκε στὴν Κράψη Ἰωαννίνων τὴν 15ην Ἀπριλίου 1938.

Στὶς 12 Μαΐου 1976 τελεῖται ἡ μοναχικὴ του κουρὰ στὸν τότε νεόδημο Ἱερὸ Προσκυνηματικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ στὴν Κόνιτσα καὶ τέσσερις μέρες μετὰ, στὶς 16 Μαΐου 1976, λαμβάνει χώρα στὸν ἴδιο Ἱερὸ Ναὸ ἡ εἰς Διάκονον Χειροτονία του ἀπὸ τὸν τότε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης, κυρὸ Σεβαστιανό.

Τὴν 6ην Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κονίτσης, τελέστηκε ἡ εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία του, καὶ πάλι ἀπὸ τὸν Γέροντά του μακαριστὸ Μητροπολίτη Σεβαστιανό.

Τὸ 1978 καθίσταται Ἡγούμενος τῆς ἱστορικῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Στομίου Κονίτσης, ἐκεῖ ὅπου μόνασε καὶ ὁ Ὅσιος Παῖσιος ὁ Ἀγιορείτης κατὰ τὰ ἔτη 1958 – 1962.

Τὸ 1987 τοῦ ἀνατέθηκε καὶ ἡ ἐφημεριακὴ διακονία τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ στὴν Κόνιτσα, διαδεχόμενος τὸν μακαριστὸ Ἀρχιμανδρίτη Θεόδωρο Διαμάντη, Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου τῆς Μολυβδοσκεπάστου.

Φορητή εικόνα, έργο π. Βασιλείου Κούρου.

«Για μὰς Τοὺς Χριστιανούς δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πόνος, οὔτε πίκρα.
Ἄν ἀκουμπήσουμε τὴν πίκρα μας σ'ὸν Χριστὸ γίνεται σιρόπι».

«Μετὰ τὴν μωόρα τῇ δαιμονικῇ, δὲ ῥῖναι ἡ Λιακῆδα ἡ λεικῆ».

«Ὁ πῶσιος μιᾷ ἡ γράφει γιὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρες καὶ δὲν ἔχει καθαριστῆ ἀπὸ
τὰ πᾶν, μοιάζει μὲ τένεκὲ πῶν μέσα ἔχει μέλι, ἀλλὰ μυρίζει πωτρίλαιο».

«Ὁ διάβολος τώρα ὀργώνει, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς δὲ σώνει τελευτᾶ».

Ρήσεις Ὁσίου Παΐσιου

Γιὰ τὴν Πίστη

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ

Ἐν Ἀγίῳ Ὁρει τῇ 23^ῃ Ἰανουαρίου 1969.

Σεβαστὲ Πάτερ Χαράλαμπες.

Ἐπειδὴ βλέπω τὸν μέγαν σάλον ποὺ γίνεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐξ αἰτίας τῶν διαφορῶν φιλενωτικῶν κινήσεων καὶ τῶν ἐπαφῶν τοῦ Πατριάρχου μετὰ τοῦ Πάπα, ἐπόνεσα κι ἐγὼ σὰν τέκνον Τῆς καὶ ἐθεώρησα καλόν, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προσευχές, νὰ στείλω κι ἓνα μικρὸ κομματάκι κλωστή (ποὺ ἔχω σὰν φτωχὸς μοναχὸς) διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ αὐτό, ἔστω καὶ γιὰ μία βελονιά διὰ τὸ πολυκομματιασμένο φόρεμα τῆς Μητέρας μας. Πιστεύω ὅτι θὰ κάμετε ἀγάπην καὶ θὰ τὸ χρησιμοποιήσετε διὰ μέσου τοῦ θρησκευτικοῦ σας φύλλου. Σᾶς εὐχαριστῶ.

Θὰ ἤθελα νὰ ζητήσω συγγνώμην, ἐν πρώτοις, ἀπ' ὅλους ποὺ τολμῶ νὰ γράψω κάτι, ἐνῶ δὲν εἶμαι οὔτε Ἅγιος, οὔτε Θεολόγος. Φαντάζομαι ὅτι θὰ μὲ καταλάβουν ὅλοι ὅτι τὰ γραφόμενά μου δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ἓνας βαθὺς μου πόνος διὰ τὴν γραμμὴν καὶ κοσμικὴν ἀγάπην, δυστυχῶς, τοῦ πατέρα μας κ.κ. Ἀθηναγόρα.

Ὅπως φαίνεται, ἀγάπησε μίαν ἄλλην γυναῖκα, μοντέρνα, ποὺ λέγεται Παπικὴ Ἐκκλησία, διότι ἡ Ὁρθόδοξος Μητέρα μας δὲν τοῦ κάμνει καμίαν ἐντύπωσιν, ἐπειδὴ εἶναι πολὺ σεμνή. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ποὺ ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν Πόλιν, βρῆκε ἀπήχησιν σὲ πολλὰ παιδιὰ του, ποὺ τὴν ζοῦν εἰς τὰς πόλεις. Ἄλλωστε αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας: ἡ οἰκογένεια νὰ χάσῃ τὸ ἱερὸ νόημά της ἀπὸ τέτοιου εἴδους ἀγάπες, ποὺ ὡς σκοπὸν ἔχουν τὴν διάλυσιν καὶ ὄχι τὴν ἑνωσιν...

Μὲ μιὰ τέτοια περίπου κοσμικὴ ἀγάπη καὶ ὁ Πατριάρχης μας θθάνει στὴ Ρώμη. Ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ δείξῃ ἀγάπη πρῶτα σὲ ἐμᾶς τὰ παιδιά του καὶ στὴ Μητέρα μας Ἐκκλησία, αὐτὸς δυστυχῶς, ἔστειλε τὴν ἀγάπη του πολὺ μακριά. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ ἀναπαύσῃ μὲν ὅλα τὰ κοσμικὰ παιδιά, ποὺ ἀγαποῦν τὸν κόσμον καὶ ἔχουν τὴν κοσμικὴν αὐτὴν ἀγάπην, νὰ κατασκανδαλίσῃ ὅμως ὅλους ἐμᾶς, τὰ τέκνα τῆς Ὁρθοδοξίας, μικρὰ καὶ μεγάλα, ποὺ ἔχουν φόβο Θεοῦ.

Μετὰ λύπης μου, ἀπὸ ὅσους φιλενωτικούς ἔχω γνωρίσει, δὲν εἶδα νὰ ἔχουν οὔτε ψίχα πνευματικὴ οὔτε φλοιό. Ξέρουν ὅμως νὰ ὁμιλοῦν γιὰ ἀγάπη καὶ ἐνότητα, ἐνῶ οἱ ἴδιοι δὲν εἶναι ἐνωμένοι μὲ τὸν Θεόν, διότι δὲν τὸν ἔχουν ἀγαπήσει.

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω θερμὰ ὅλους τοὺς φιλενωτικούς ἀδερφοὺς μας: Ἐπειδὴ τὸ θέμα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι κάτι τὸ πνευματικὸν καὶ ἀνάγκην ἔχουμε πνευματικῆς ἀγάπης, ἃς τὸ ἀφήσουμε σὲ αὐτοὺς ποὺ ἀγαπήσανε πολὺ τὸν Θεὸν καὶ εἶναι Θεολόγοι σὰν τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι νομολόγοι, ποὺ προσφέρανε καὶ προσφέρουν ὁλόκληρον τὸν ἑαυτὸν τοὺς εἰς τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας (ἀντὶ μεγάλης λαμπάδας), τοὺς ὁποίους ἀναψε τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ὁ ἀναπτήρας τοῦ νεωκόρου. Ἄς γνωρίζωμεν, ὅτι δὲν ὑπάρχουν μόνον φυσικοὶ νόμοι, ἀλλὰ καὶ πνευματικοί.

Ἐπομένως, ἡ μέλλουσα ὀργὴ τοῦ Θεοῦ δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπισθῇ μὲ συνεταιρισμὸν ἀμαρτωλῶν (διότι διπλὴ ὀργὴ θὰ λάβωμε), ἀλλὰ μὲ μετάνοιαν καὶ τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου.

Ἐπίσης ἃς γνωρίσουμε καλὰ, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, δὲν ἔχει καμμίαν ἔλλειψιν. Ἡ μόνη ἔλλειψις ποὺ παρουσιάζεται, εἶναι ἡ ἔλλειψις σοβαρῶν Ἱεραρχῶν καὶ Ποιμένων μὲ πατερικὲς ἀρχές. Εἶναι ὀλίγοι οἱ ἐκλεκτοί. Ὅμως δὲν εἶναι ἀνησυχητικό. Ἡ Ἐκκλησία, εἶναι Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ Αὐτὸς τὴν κυβερνάει. Δὲν εἶναι Ναός, ποὺ κτίζεται μὲ πέτρες, ἄμμο καὶ ἀσβέστη ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ καταστρέφεται μὲ φωτιά βαρβάρων, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς «καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται, ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ λικμίσει αὐτὸν» (Ματθ. κα',

44-45). Ὁ Κύριος, ὅταν θὰ πρέπη, θὰ παρουσιάσῃ τοὺς Μάρκους τοὺς Εὐγενικούς καὶ τοὺς Γρηγορίους Παλαμᾶδες διὰ νὰ συγκεντρώσουν ὅλα τὰ κατασκανδαλισμένα ἀδέρφια μας, διὰ νὰ ὁμολογήσουν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, νὰ στερεώσουν τὴν Παράδοσιν καὶ νὰ δώσουν χαρὰν μεγάλην εἰς τὴν Μητέρα μας.

Εἰς τοὺς καιροὺς μας βλέπομεν, ὅτι πολλὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, ἔχουν δυστυχῶς ἀποσχισθῇ ἀπὸ Αὐτὴν ἐξ αἰτίας τῶν φιλενωτικῶν. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι δὲν εἶναι καθόλου καλὸ νὰ ἀποχωρίζομεθα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν κάθε φορὰ ποὺ θὰ πταίῃ ὁ Πατριάρχης, ἀλλὰ ἀπὸ μέσα, κοντὰ στὴ Μητέρα Ἐκκλησία ἔχει καθήκον καὶ ὑποχρέωσιν ὁ καθένας μας νὰ διαμαρτύρεται καὶ ν' ἀγωνίζεται μὲ τὸν τρόπον του. Τὸ νὰ διακόψῃ τὸ μνημόσυνον τοῦ Πατριάρχου, νὰ ἀποσχισθῇ καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἰδικήν του Ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὁμιλῇ ὑβρίζοντας τὸν Πατριάρχη, αὐτό, νομίζω, εἶναι παράλογον.

Ἐὰν διὰ τὴν Α ἢ τὴν Β λοξοδρόμησιν τῶν κατὰ καιροὺς Πατριαρχῶν, χωρίζομεθα καὶ κάνουμε δικές μας Ἐκκλησίες, –Θεὸς φυλάξοι– θὰ ξεπεράσουμε καὶ τοὺς Προτεστάντες ἀκόμη. Εὐκόλα χωρίζει κανεὶς καὶ δύσκολα ἐπιστρέφει. Δυστυχῶς ἔχουμε πολλές «Ἐκκλησίες» στὴν ἐποχὴ μας. Δημιουργήθηκαν εἴτε ἀπὸ μεγάλες ὁμάδες ἢ καὶ ἀπὸ ἓνα ἄτομο ἀκόμη. Ἐπειδὴ συνέβη στὸ καλύβι των (ὁμιλῶ διὰ τὰ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει συμβαίνοντα) νὰ ὑπάρχῃ καὶ Ναός, ἐνόμισαν ὅτι μποροῦν νὰ κάμουν καὶ δική τους ἀνεξάρτητη Ἐκκλησία. Ἐὰν οἱ φιλενωτικοὶ δίνουν τὸ πρῶτο πλήγμα στὴν Ἐκκλησία, αὐτοὶ οἱ ἀνωτέρω δίνουν τὸ δεύτερο.

Ἄς εὐχηθοῦμε νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς τὸν φωτισμὸν Του εἰς ὅλους μας καὶ εἰς τὸν Πατριάρχην μας Κον. Κον. Ἀθηναγόρα, διὰ νὰ γίνῃ πρῶτον ἡ ἔνωσις αὐτῶν τῶν «Ἐκκλησιῶν», νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ γαλήνη ἀνάμεσα στὸ σκανδαλισμένο Ὁρθόδοξο πλήρωμα, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἀγάπη ἡ Πνευματικὴ μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ κατόπιν νὰ γίνῃ σκέψις διὰ τὴν ἔνωσιν μετὰ τῶν ἄλλων Ὁμολογιῶν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦν ν' ἀσπασθοῦν τὸ Ὁρθόδοξον δόγμα.

Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ εἰπῶ, ὅτι ὑπάρχει καὶ μία τρίτη μερίδα μέσα εἰς

Παλαιοσέλλι 1983. Πανηγύρι Αγίας Παρασκευής.

Παναγιώτης Πριμηκύρης,
Έφημέριος
Παλαιοσελλίου
(† 15/11/2002)

Σεβαστιανός Οικονομίδης,
Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως,
Παγωνιανής και Κονίτσης
(† 12/12/1994)

Παύλος Ζησάκης,
Ηγούμενος
Ι. Μονής Μ. Λαύρας Αγίου Όρους
(† 20/09/2014)

Κοσμάς Σιάζιος,
Ηγούμενος
Ι. Μονής Στομίου Κονίτσης
(† 23/02/2025)

τὴν Ἐκκλησίαν μας. Εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ἀδερφοί, ποὺ παραμένουν μὲν πιστὰ τέκνα Αὐτῆς, δὲν ἔχουν ὅμως συμφωνίαν πνευματικὴν ἀναμεταξύ τους.

Ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κριτικὴν ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου καὶ ὄχι διὰ τὸ γενικώτερον καλὸν τοῦ ἀγῶνος. Παρακολουθεῖ δὲ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον (περισσότερον ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του) εἰς τὸ τί θὰ εἰπῇ ἢ τί θὰ γράψῃ διὰ νὰ τὸν κτυπήσῃ κατόπιν ἀλύπητα. Ἐνῶ ὁ ἴδιος ἐὰν ἔλεγε ἢ ἔγραφε τὸ ἴδιο πρᾶγμα, θὰ τὸ ὑπεστήριζε καὶ μὲ πολλὰς μάλιστα μαρτυρίες τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων. Τὸ κακὸν, ποὺ γίνεται εἶναι μεγάλο, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀδικεῖ τὸν πλησίον του, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ τὸν γκρεμίζει μπροστὰ στὰ μάτια τῶν ἄλλων πιστῶν. Πολλὰς φορές σπέρνει καὶ τὴν ἀπιστίαν στὶς ψυχὰς τῶν ἀδυνάτων, διότι τοὺς σκανδαλίζει.

Δυστυχῶς μερικοὶ ἀπὸ ἐμᾶς ἔχουμε παράλογες ἀπαιτήσεις ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Θέλουμε νὰ ἔχουν ὅλοι τὸν ἴδιο μὲ ἐμᾶς πνευματικὸ χαρακτήρα. Ὅταν κάποιος ἄλλος δὲν συμφωνῇ μὲ τὸν χαρακτήρα μας, δηλαδὴ ἢ εἶναι ὀλίγον ἐπεικὴς ἢ ὀλίγον ὀξύς, ἀμέσως βγάζουμε τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν εἶναι πνευματικὸς ἄνθρωπος. Ὅλοι χρειάζονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅλοι οἱ Πατέρες προσέφερον τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς Αὐτήν. Καὶ οἱ ἥπιοι χαρακτήρες καὶ οἱ αὐστηροί. Ὅπως διὰ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπαραίτητα καὶ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ ξινά, καὶ τὰ πικρὰ ἀκόμη ραδίκια (τὸ καθένα ἔχει τὶς δικές του οὐσίες καὶ βιταμίνες), ἔτσι καὶ διὰ τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλοι εἶναι ἀπαραίτητοι. Ὁ ἓνας συμπληρῶνει τὸν χαρακτήρα τοῦ ἄλλου καὶ ὅλοι εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀνεχώμεθα ὄχι μόνον τὸν πνευματικὸν του χαρακτήρα, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὶς ἀδυναμίες του, ποὺ ἔχει σὰν ἄνθρωπος.

Καὶ πάλιν ἔρχομαι νὰ ζητήσω εἰλικρινῶς συγγνώμην ἀπὸ ὅλους, διότι ἐτόλμησα νὰ γράψω. Ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀπλὸς μοναχὸς καὶ τὸ ἔργον μου εἶναι νὰ προσπαθῶ ὅσο μπορῶ ν' ἀπεκδύωμαι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ βοηθῶ τοὺς ἄλλους καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μέσῳ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσευχῆς. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔφτασαν μέχρι τὸ ἐρημητήριό μου θλιβερὲς εἰδήσεις διὰ τὴν Ἀγίαν Ὀρθοδοξίαν μας, ἐπόνεσα πολὺ καὶ ἐθεώρησα καλὸ νὰ γράψω αὐτὰ ποὺ ἐνιωθα.

Ἄς εὐχηθοῦμε ὅλοι νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς τὴν χάριν Του καὶ ὁ καθένας μας ἅς βοηθήσῃ μὲ τὸν τρόπον του διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μὲ πολὺν σεβασμὸ πρὸς ὅλους

Ἕνας Μοναχὸς ἐρημίτης.

[Μοναχὸς Παῖσιος]

(Ἡ ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται στὸν π. Χαρ. Βασιλόπουλο τῆς ἐφημ. «Ὁρθόδοξος Τύπος»)

Σχόλιο

Τὸ νόημα, ἀλλὰ καὶ μῆνυμα ὅλων τῶν ἀνωτέρω γραφομένων τοῦ Ἀγίου Παϊσίου εἶναι ξεκάθαρο ὄχι μόνον πρὸς τοὺς δῆθεν Ὑπερorthodoxous ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀγαπῶντες τοὺς Παπικοὺς καὶ ἄλλους, ἀλλὰ ἀκόμη ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς Παλαισημερολογίτες, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀναγάγει τὸ θέμα τοῦ ἡμερολογίου σὲ μεῖζον Δογματικὸ θέμα Πίστewος μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχουν θέσει μόνον τοὺς ἑαυτὸν ἐκτὸς τῆς Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἀδιαφορῶντας σκανδαλωδῶς καὶ ἐπιδεικτικὰ γιὰ τὴ διάκριση διὰ τῆς ὁποίας ὀφείλει κάθε πιστὸς νὰ μετέρχεται τὰ τῆς Πίστewος.

Ἡ διάκριση ἀπαιτεῖ πνευματικὴ ζωὴ καὶ ταπείνωση, καθότι εἶναι δύσκολη ἢ ὁδὸ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν εὐκολία τὴν ὁποία προσφέρει ἢ κατὰ γράμμα προσήλωση σὲ γραφόμενα Ἀγίων, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐν προκειμένῳ ἢ δὲν τυγχάνουν ἐφαρμογῆς ἢ ἂν τυγχάνουν, θὰ πρέπη νὰ «ζυγιστοῦνε» οἱ συνέπειές τους καὶ ἐὰν εἶναι πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας μας. Μία προσήλωση, ἢ ὁποία θυμίζει τὴν Ἑβραϊκὴ ἀπολυτότητά περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴν οὐσία. Μία προσήλωση στοὺς τύπους, τὴν ὁποία κατακεραύνωσε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς πάμπολες φορές, ἀλλὰ καὶ ἐπέδειξε ἐναντί της τὴν ἀντίθεσή του ὁ Ἅγιος Παῖσιος, καθότι δὲν ὑποδεχόταν τοὺς ἐπισκέπτες μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀλλὰ γιὰ τὸν καθένα εἶχε μία διαφορετικὴ προσέγγιση, αὐτὴν ποὺ τοῦ ἔπρεπε τοῦ καθενὸς ἐμφορούμενος πάντοτε ἀπὸ τὴν Χάρι τοῦ Ἀγίου Πνεύματος.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἀγίου Παϊσίου, καλοῦνται νὰ μᾶς ἐπιστήσουν τὴν προσοχὴ καὶ νὰ μᾶς ὑπενθυμίσουν ὅτι ὅλοι μας ὀφείλουμε νὰ λειτουργοῦμε μὲ γνώμονα τὴ διάκριση, κοινὸ παρανομαστὴ τὴν ταπείνωση καὶ στόχο τὴν πνευματικὴ σωτηρία μας.

(Στ. Σούρλας, Δικηγόρος καὶ ἀπόφοιτος Θεολογίας)

Στρατηγός Ιωάννης Μακρυγιάννης, Λιθογραφία 1828.

«Όταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀγαπάῃ τὸν Θεό, μετὰ δὲν ἀγαπάῃ καὶ τοὺς γονεῖς
Του, οὔτε τὴν γειτονιά, οὔτε τὸ Χωριό Του, οὔτε τὴν πατρίδα Του, γιατί καὶ ἡ πα-
τρίδα μιὰ μεγάλη οἰκογένεια εἶναι. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μετὰ εἶναι ΑΧΡΗΣΤΟΣ».

«Ὡς ἡμέρᾳ κρίσεως δὲν δώσουμε λόγο, τί κάναμε,
ὅχι μόνο γιὰ τὴν καλογερικὴ μας, ἀλλὰ καὶ σὰν Ἕλληνες
γιὰ τὴν πατρίδα ὥσο ἀγωνιστήκαμε!»

«Οἱ γονεῖς, κάνετε πάλι καλά πὺν ὑπενθυμίστε σὰ παῖδιά σας
ὅτι εἶναι Ἕλληνόπουλα. Τί φοβερό πρόβλημα αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία
τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν πατρίδα τους!».

Οἱ Τούρκοι ἀπὸ μόνοι τους δὲν μπόρουσαν νὰ φάνε τοὺς Ἕλληνες,
ἀν οἱ Ἕλληνες δὲν ἦταν φαγώμενοι μετὰξὺ τους».

Ρήσεις Ὁσίου Παΐσιου

Γιὰ τὴν Πατρίδα

Ὁ Ἅγιος Παῖσιος γιὰ τὸν ἅγνὸ ἥρωα Στρατηγὸ Μακρυγιάννη.

τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1984,
Μνήμη τῶν Ἁγίων Μακκαβαίων

Ὁ ἅγνὸς ἥρωας Στρατηγὸς Μακρυγιάννης, ἐνῶ ἀγωνίστηκε περισσό-
τερο ἀπὸ κάθε ἄλλον γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδος μας ἀπὸ τὸν
βάρβαρο τουρκικὸ ζυγὸ, καὶ στὴν συνέχεια ἀγωνίστηκε μὲ θεϊκὸ ζῆλο γιὰ
νὰ μὴν ὑποδουλωθοῦμε πνευματικὰ ἀπὸ τοὺς Φράγκους, δυστυχῶς ὀρι-
σμένοι ἀπὸ ἐμᾶς, μιμητὲς τοῦ Χάμ, ὅχι μόνο δὲν πᾶμε νὰ καλύψουμε ἓνα
μικρὸ μέρος, ἀλλὰ πᾶμε νὰ πετάξουμε λεκέδες στὸ λευκὸ τοῦ χιτῶνα.

Κι ἐνῶ οἰκονόμησε ὁ καλὸς Θεὸς νὰ παρουσιασθῇ καὶ τὸ δεύτερο αὐτὸ
καλὸ βιβλίον τοῦ «Ὁράματα καὶ θάματα» στὰ πολὺ δύσκολα αὐτὰ χρό-
νια ποὺ περνοῦμε, γιὰ νὰ βοηθηθοῦμε ὅλοι μέσα μας –γιατί ἔχει γιὰ ὅλους
μας αὐτὸ ποὺ μᾶς λείπει στὴν ἐποχὴ μας–, δυστυχῶς ὁ πονηρὸς πᾶει νὰ
χαλάσῃ τὸν λογισμό μας ἀπὸ ὀρισμένα γεγονότα ποὺ ἀναφέρονται [στὸ
βιβλίον] γιὰ νὰ μὴν ὠφεληθοῦμε.

Μέσα ὅμως σ' ἓναν τόνο γερὰ καρύδια ποὺ μᾶς δίνει «εὐλογία» ὁ
καλὸς Μακρυγιάννης ἐπόμενο εἶναι νὰ βρεθοῦν καὶ ἓνα κιλὸ κούφια. Πια-
τί λοιπὸν νὰ σχολιάσουμε τὸ ἓνα κιλὸ κούφια, ἀφοῦ σὰν ἄνθρωποι δὲν
μποροῦμε νὰ ἔχουμε τὴν θεϊκὴ τελειότητα, ἀλλὰ τὴν ἀνάλογη ἀνθρώπινη
τελειότητα, ποὺ μέσα σ' αὐτὴν θὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἀνθρώπινες ἀτέλειες;

Φυσικὰ δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ὅλα τὰ ὁράματα τοῦ Μακρυγιάν-
νη ἦταν θεϊκά, γιατί πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ἦταν καὶ τῆς ἀγωνίας του, τὰ ὁποῖα

γεννούσε ή μεγάλη του αγωνία. Αὐτὰ ὅμως πρέπει νὰ μᾶς συγκινοῦν περισσότερο ἀπὸ τὰ θεϊκὰ, διότι σ' αὐτὰ βλέπει κανεὶς τὴ μεγάλη ἀγωνία τοῦ ἀγνοῦ ἥρωα, ποὺ δὲν ἐκλείνει μάτι καὶ σὲ κατάστασι μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως τὰ ἐβλεπε αὐτά. Ὅρισμένα δὲ ἦσαν ὄνειρα ἀλληγορικὰ καὶ ὀρισμένα ὁράματα θεϊκὰ, ποὺ ἔχουν ἐννοίες ἀλληγορικές, καὶ ὄχι κατὰ γράμμα ἐρμηνεῖες λογικές.

Εἶχε παρουσιαστῇ στὶς ἀρχές καὶ μιὰ γυναῖκα μὲ ὁράματα (δραματίστρια), στὴν ὁποία ἔδινε σημασία ὁ Μακρυγιάννης. Κι ἐδῶ ἀκριβῶς μπορούμε νὰ δοῦμε πολὺ καθαρὰ τὴν πολλὴ ταπείνωσι τοῦ Στρατηγοῦ, ποὺ παραδεχόταν στὰ πνευματικὰ τὴν γυναῖκα αὐτή. Μετὰ ὅμως τὴν κατάλαβε καὶ περιορίστηκαν τὰ ὁράματα στὰ γνήσια θεϊκὰ καὶ ἐκεῖνα τῆς ἀγωνίας.

Ὅπως ἀνέφερα περνοῦσε δύσκολες μέρες τὸ Ἔθνος. Γιατί οἱ Φράγκοι εἶχαν βαλθεῖ νὰ μᾶς φραγκέψουν καὶ ὁ μόνος ποὺ πονοῦσε πολὺ καὶ ἀγωνιζόταν μὲ ζῆλο ἦταν ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης.

Τώρα ἂς μιλήσουμε λίγο γιὰ τὰ ὁράματά του.

Κατ' ἀρχάς, τὰ ὁράματα δὲν ἐξηγοῦνται μὲ τὴν λογική. Οὔτε καὶ ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ σταματᾷ μέχρι ἐκεῖ ποὺ φθάνει ἡ ἀνθρώπινη λογική, ἀλλὰ προχωρεῖ καὶ πέρα τῆς λογικῆς μας· γι' αὐτὸ καὶ λέγονται θαύματα. Πολλὰ δὲ ὁράματα, ὅπως ἀνέφερα, ἔχουν ἀλληγορικὴ ἐννοια, ὅπως βλέπουμε στὴν Ἀγία Γραφή καὶ στοὺς βίους τῶν Ἀγίων.

Ἀναφέρει ἐπὶ παραδείγματι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη γιὰ τὸν Προφῆτη Ἡλία «καὶ ἰδοὺ ἄρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς καὶ διεχώρισεν ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων καὶ ἀνελήφθη Ἡλίας ἐν συσσεισμῷ ὥς εἰς τὸν οὐρανὸν» (Δ' Βασιλειῶν β,11). Αὐτὸ λοιπὸν πῶς ἐξηγεῖται μὲ τὴν λογική; Πῶς ἀνέβηκε τὸ ἄρμα στὸν οὐρανό; Τί ἐγιναν μετὰ τὰ ἄλογα; Μὰ καὶ τὸ χρῶμα τὸ ὑποπτο; (κόκκινα ἄλογα, κόκκινα ἄρμα!).

Βλέπουμε ἐπίσης στοὺς βίους τῶν Ἀγίων πολλὰ, ὅπως μὲ τὸν Ἅγιο Εὐφρόσυνο, ὁ ὁποῖος γιορτάζεται στὶς 11 Σεπτεμβρίου· εἶχε ἰδεῖ ἕνα Ἱερεὺς [σέ] ὄραμα στὸν Παράδεισο τὸν Ἅγιο Εὐφρόσυνο: «Ὁ Ἱερεὺς· Δύ-

νασαί μοι δοῦναι τί; καὶ ὁ Εὐφρόσυτος: Εἰ βούλει, λήψη τῇ τοῦ Θεοῦ μου ἀγαθότητι. Τότε ὁ Ἱερεὺς, δεῖξας τῇ χειρὶ μῆλα, ἐπεζῆται ἐξ αὐτῶν· καὶ λαβὼν ὁ Εὐρόσυτος, δέδωκε τῷ Ἱερεῖ... διϋπνισθεὶς ὁ Ἱερεὺς, ὡς ὄναρ τὸ φανέν... καὶ τὰ μῆλα κατασχών,... καταπλαγεὶς ἀκίνητος ἔμεινεν. Εὐρὼν δὲ τὸν Εὐφρόσυτον ἐν τῇ συνάξει, ὅρκους αὐτόν προκατελάμβανεν εἰπεῖν τὴν νύκτα ταύτην ὅπου ἄρα καὶ ἦν. Ὁ δὲ, συγχώρησον, ἔφη, Πάτερ· Ἐκεῖσε ἤμην, ὅπου καὶ νῦν μὲ εὔρες...».

[Ἀλλ'] ἐνῷ ξέρουμε ὅτι ὁ οὐράνιος Παράδεισος δὲν ἔχει οὔτε μηλιές οὔτε ἀχλαδιές, καὶ ὅμως παρουσίασε ὁ Θεὸς ἕνα ὁμοιομορφο Παράδεισο μὲ πραγματικὰ μῆλα, γιὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Θεὸς τοὺς δούλους Του.

Καὶ χρησιμοποιεῖ πολλοὺς τέτοιους καὶ διαφορετικοὺς τρόπους γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸ πλᾶσμα Του ὁ Θεός. Δι' αὐτὸ ἂς μὴ τὰ ἐξετάζουμε λογικά.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς λέγουν νὰ προσέχουμε πολὺ ἀπὸ τὰ ὁράματα, γιατί εἶναι καὶ ἐκ τοῦ πονηροῦ, γιὰ νὰ μὴν πλανηθοῦμε καὶ γιὰ νὰ διακρίνουμε τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ, λέγουν λοιπὸν ὅτι τὸ θεϊκὸ φῶς εἶναι λευκὸ, ἐνῷ τοῦ πονηροῦ [εἶναι] κόκκινο. Μιλᾷνε φυσικὰ σὲ γενικὲς γραμμὲς οἱ Ἅγιοι Πατέρες, γιατί παρουσιάζεται καμμιά φορὰ καὶ «ὡς ἄγγελος φωτός» ὁ σατανᾶς. Ἔχουμε, ὅπως ἀνέφερα [καὶ] τὸ περιστατικὸ τοῦ Προφήτου Ἡλίας· «ἄρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρός».

Ἐπίσης λέγουν οἱ ἅγιοι Πατέρες ὅτι ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ σκορπάει χαρά, ἐνῷ ὁ μετασχηματιζόμενος εἰς Ἄγγελον πονηρὸς δημιουργεῖ ταραχή. Ὁ πονηρὸς ὅμως, σὰν πονηρὸς ποὺ εἶναι, τί κάνει;

Ἐρεθίζει τὴν καρδιὰ σαρκικὰ καὶ πλανᾷ τὸν ἄνθρωπο μὲ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν σαρκικὴ χαρά, ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει γευτῇ τὴν θεϊκὴ ἀγαλλίασι, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ διακρίνῃ τὴν θεϊκὴ ἀπὸ τὴν σαρκικὴ.

Δι' αὐτὸ, καλὰ εἶναι νὰ τὰ βλέπουμε μὲ τὴν ἁγία πατερικὴ διάκρισι καὶ ὄχι νὰ δίνουμε δικές μας λογικὲς ἐρμηνεῖες ἀπόλυτες καὶ νὰ ἀδικοῦμε τὸν Μακρυγιάννη.

Ὅταν, λοιπὸν, ἀναφέρῃ ὁ Μακρυγιάννης ὅτι εἶδε τὴν Ἀγία Τριάδα

κατάμαυρη, έννοούσε πένθιμη, δηλαδή στενοχωρημένη και όχι σκοτεινή.

Όπως επίσης, όταν λέει «ή Παναγία ξεποδαριάστηκε», μίλησε με την γλώσσα που μιλούσαν τότε και μπορούσαν να καταλάβουν οι άνθρωποι εκείνης της εποχής. Τέτοια πολλά και παρόμοια συναντά κανείς πολλά στα γραφτά του Μακρυγιάννη.

Όπως επίσης, όταν λέει ο Χριστός: «Ό,τι έκανες έσύ σέ τούτη τή δυστυχισμένη και τὸ Βρέφος (σάν νὰ τὸ) έκαμε ὁ άγιος Γιάννης ὁ Βαπτιστής στή μητέρα μου και μένα...».

Είναι, δηλαδή, τρόπος του λέγειν, όπως αναφέρει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, παρόμοιο παράδειγμα στὸ κέ' κεφ. Ματθ. 40-41 : «έφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνι τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Βλέπουμε πολλές φορές ακόμα και ὑποτακτικούς Γεροντάδων νὰ μὴ

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὸ τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο τοῦ πατρὸς Κοσμά.
Τετὰρ Μονὴ Στομίου.

Καθὼς ὁ ἥλιος δύει στὴν ὄροσειρά τῆς Τύμφης.

μποροῦν νὰ ἀποδώσουν αὐτὸ ποὺ έννοούσε ὁ πνευματικὸς τους πατέρας, [κι] ἐνῶ ζοῦσαν μαζί χρόνια και τὰ γραφτά τοῦ Γέροντα τους νὰ εἶναι καθαρογραμμένα στὴν ἴδια γλώσσα τῆς ἐποχῆς των.

Πόσο μάλλον εἶναι δύσκολο γιὰ ἕναν μορφωμένο τῆς ἐποχῆς μας, – ὅσο καλὴ διάθεση και ἂν ἔχη–, νὰ μπορέσει νὰ ἐξηγήσει τὰ δυσανάγνωστα γραφτά τοῦ Στρατηγοῦ Μακρυγιάννη και νὰ καταλάβῃ τὸ πνεῦμα του.

Ἐπομένως, θὰ ἔχουν γίνεи και πολλές παρεξηγήσεις. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχουμε καλοὺς λογισμοὺς, ἀγνοῦς, γιὰ νὰ καταλάβουμε τὸν ἀγνὸ ἥρωα Μακρυγιάννη.

Βλέπουμε και στὴν Ἀγία Γραφή, ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπέτρεπε μιὰ μικρὴ διευκρίνιση σὲ ὀρισμένα γεγονότα δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιβολία σὲ κανέναν. Καὶ ὅμως δὲν ἐπέτρεψε, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ διπλὸ κοσκίνισμα τῶν ἀνθρώπων. Πρῶτα νὰ καθαρίσῃ ἡ ἥρα ἀπὸ τὸ σιτάρι και στὴ συνέχεια τὸ ἀψώμωτο [ἀγίνωτο, μὴ ὠριμασμένο] σιτάρι ἀπὸ τὸ ψωμωμένο [γινωμένο, ὠριμασμένο]. Μὲ ἄλλα λόγια, δίνουμε ἐξετάσεις μ' αὐτὸν τὸν τρόπο στὴν πίστη μας, στὴν ἀγάπη μας και στοὺς καθαροὺς λογισμοὺς μας.

Δι' αὐτὸ, ἅς δοῦμε τὸν Μακρυγιάννη μὲ καθαρὴ καρδιὰ καὶ καθαρὸ μάτι, γιατί αὐτὸς ἦταν καθαρὸς, εἶχε ψυχικὴ καθαρότητα. Δίκαιος, φιλότιμος, ἀγωνιστὴς τῆς Πατρίδος καὶ ἀγωνιστὴς στὰ πνευματικὰ μὲ πολλὴ εὐλάβεια· καὶ ἅς μὴ τὸν κρίνουμε κοσμικά.

Δυστυχῶς, στὴν ἐποχὴ μας, ἀμέσως κρίνουμε ἐξωτερικὰ καὶ ἁμαρτάνουμε. Ἐνῶ παλαιὰ, οἱ μὲν πνευματικοὶ ἄνθρωποι γιὰ νὰ ἐκφέρουν γνώμη, θὰ ἔπρεπε πρῶτα νὰ προσευχηθοῦν πολὺ· ἐὰν δὲ ἦταν κοσμικοὶ θὰ σκέφτονταν πολὺ. Σήμερα, δυστυχῶς, αὐτὸ ποὺ παρατηρεῖται εἶναι ὅτι οὔτε προσευχόμεθα, οὔτε σκεπτόμεθα, ἀλλὰ ἐνεργοῦμε, κρίνουμε κ.τ.λ.

Μὰ γιατί νὰ μᾶς φαίνεται παράξενο τὸ νὰ βλέπη θεϊκὰ δράματα ἕνας τόσο καλὸς ἄνθρωπος μὲ ψυχικὴ καθαρότητα, εἰλικρίνεια, θεϊκὴ δικαιοσύνη, ἀρχοντιὰ πνευματικὴ, φιλότιμο, θυσία κ.ἄ. ; Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι ἔκανε ἐδαφιαῖες μετάνοιες, ἀντὶ γυμναστικὴ, προσκυνοῦσε τὸν Θεὸ μὲ εὐλάβεια, [ἔκανε] μέχρι τὰ γεράματά του μετάνοιες μὲ τὶς ὥρες, παρ' ὅλο ποὺ εἶχε καὶ τραύματα, ποὺ ἄνοιγαν οἱ πληγές του προσκυνῶντας τὸν Θεὸ καὶ ζητῶντας τὴν βοήθεια γιὰ τὴν σωτηρία του, γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου καὶ τὴν σωτηρία τοῦ Ἔθνους. Μὲ πολὺ πόνο καὶ ταπείνωση ἔβρεχε τὸ πάτωμα μὲ τὰ πολλὰ του δάκρυα.

Ἐπόμενον ἦτο νὰ ἀναπαυθῇ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ στὸν Στρατηγὸ Μακρυγιάννη καὶ νὰ τὸν χρησιμοποίησῃ, κατὰ κάποιον τρόπο, ὁ Θεὸς σὰν νέο Μωϋσῆ, νὰ ὁδηγήσῃ τὸν Νέο Ἰσραὴλ (τὸν ἐλληνικὸ λαὸ), στὴν ὁρθόδοξη πάλι πορεία του μετὰ ἀπὸ τὴν τουρκικὴ σκλαβιά.

Ἐπέτρεψε δὲ, ὁ καλὸς Θεὸς νὰ ἰδῇ πολλὰ δράματα· τὸν Χριστό, τὴν Παναγία καὶ πολλοὺς Ἁγίους, γιὰ νὰ καταλάβουμε ἐμεῖς οἱ μεταγενέστεροι τὸν μεγάλο κίνδυνο ποὺ διέτρεχε τὸ Ἔθνος μας, καὶ τὴν μεγάλη προστασία τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων, σὰν νὰ ἔκαναν «παγκοινιά» γιὰ νὰ μὴ μᾶς φραγκέψουν.

Βλέπει κανεὶς μέσα σ' ὅλον τὸν ἀγῶνα τοῦ Μακρυγιάννη τὴν ὁρθόδοξη εὐαίσθησία του, μαζὶ μὲ τὴν ἀγιοπατερικὴ του ἀκρίβεια σὲ ὅλα, παράλληλα δὲ καὶ τὴν ἀνεξικακία τοῦ ἥρωα, ποὺ δὲν τοὺς καταδικάζει ὁ ἴδιος τοὺς ἀλλόθρησκους, γιατί αὐτὸ εἶναι θέμα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ «ἀφῆστε

μας ἡσυχους μὲ τὴν Ὁρθοδοξία μας (σὰν νὰ τοὺς λέει), καὶ ἅς σωθῇ καὶ ὁ καθένας σας μὲ τὴ θρησκεία του».

Ὁ Στρατηγὸς Μακρυγιάννης, τὸ γνήσιο τέκνο τῆς Ἐκκλησίας μας, ἦταν ἀπὸ μικρὸς ἀναθρεμμένος, μεγαλωμένος καὶ καπνισμένος μὲ τὸ λιβάνι στὴν Ἐκκλησία, καὶ στὴν συνέχεια σὰν γνήσιος πατὴρ Πατέρας τοῦ Ἔθνους, μπαρουτοκαπνισμένος καὶ τραυματισμένος, χύνοντας δάκρυα μὲ πόνο στὸν Θεὸ καὶ αἷμα γιὰ τὴν λευτεριά μας. Ἐὰν θέλουμε νὰ τὸν γνωρίσουμε καλὰ, θὰ πρέπη νὰ ξεκαπνίσουμε τὴν καρδιὰ καὶ τοὺς λογισμούς μας.

Μον. Παῖσιος

Ἁγιον Ὅρος

Ἀντάνης Βρόικος

Δρακόλιμνη 2.000 μ.!. Στὶς παρυφές τῆς Γκαμήλας 2.497 μ.!

Γιὰ Τὴν Οἰκογένεια

Ἀποστολικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ὁσίου Παϊσίου πρὸς ἑγγαμοῦς ἱερεῖς.

Τίμιος Σταυρός τῇ 01-01-74

Ἀγαπητέ ἀδελφέ Διονύσιε, χαίρε.

Ὁ καινούριος χρόνος νὰ εἶναι εὐλογημένος ἀπὸ τὸ Πανάγιο Βρέφος τῆς Βηθλεέμ. Ἔλαβα τὸ γράμμα σου. Διὰ τὸ θέμα τῶν συζυγικῶν σχέσεων (ἱερέων ἐγγάμων, ἀλλὰ καὶ τῶν λαϊκῶν), ποὺ μοῦ ἀναφέρεις, γιὰ νὰ μὴν καθορίζουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες τὸ πῶς ἀκριβῶς, σημαίνει ὅτι εἶναι κάτι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ μποῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σὲ ἓνα καλούπι, ἀλλὰ τὸ τοποθετοῦν στὴν διάκριση καὶ στὸ φιλότιμο τῆς πνευματικῆς εὐαισθησίας καὶ δυνάμεως τοῦ καθενός.

Γιὰ νὰ γίνω πιὸ ἀντιληπτός, γράφω περιπτώσεις ἀγωνιστῶν ἐγγάμων ἱερέων καὶ λαϊκῶν ποὺ ζοῦν καὶ γνωρίζω. Ἐξ αὐτῶν ὑπάρχουν ἐκεῖνοι, ποὺ ἦρθαν σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὸν γάμο καὶ ἀποκτήσανε ἓνα, δύο, τρία παιδιά καὶ μετὰ ζοῦν ἐν παρθενίᾳ. Ἄλλοι ἔρχονται μιὰ φορὰ τὸν χρόνο γιὰ τεκνογονία καὶ μετὰ ζοῦν σὰν ἀδελφία πάλι. Ἄλλοι ἀπέχουν τὶς περιόδους τῶν νηστειῶν καὶ μετὰ ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ. Ἄλλοι δὲν μποροῦν νὰ τὸ πετύχουν οὔτε αὐτό. Ἄλλοι μιὰ φορὰ στὸ ἐνδιάμεσο τῆς ἐβδομάδος, γιὰ νὰ εἶναι τρεῖς ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν θεία Κοινωνία καὶ τρεῖς μετὰ τὴν θεία Κοινωνία. Ἄλλοι σκοντάφτουν καὶ αὐτοῦ, δι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν Ἀνάστασις ποὺ παρουσιάσθηκε στοὺς Ἀποστόλους, ἡ πρώτη του λέξη ἦτο: «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς... Λά-

Ἔργο τοῦ ἁγιογράφου Ξενοφάντος Μπόκου.
Ἐπιχρυσωμένη περγαμινή.

βετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται».

Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ἀγωνισθῇ κανεὶς μὲ διάκριση καὶ φιλότιμο, ἀνάλογα μὲ τὶς πνευματικές του δυνάμεις. Στὴν ἀρχή, φυσικὰ, δὲν βοηθάει ἡ ἡλικία, ἀλλὰ, ὅσο περνᾶνε τὰ χρόνια καὶ ἐξασθενεῖ ἡ σάρκα, μπορεῖ νὰ ἐπιβληθῇ τὸ πνεῦμα καὶ παράλληλα ἀρχίζουν νὰ γεύονται καὶ οἱ ἔγγαμοι τότε λίγες ἀπὸ τὶς θεῖες ἡδονές· καὶ αὐτὸ βοηθάει περισσότερο εἰς τὸ νὰ ἀποσύρονται φυσιολογικὰ ἀπὸ τὶς σαρκικὲς ἡδονές, τὶς ὁποῖες τότε τὶς βλέπουν πολὺ τιποτένιες. Ἔτσι, λοιπόν, ἐξαγνίζονται κατὰ κάποιον τρόπο καὶ οἱ ἔγγαμοι καὶ φθάνουν στὸν Παράδεισο ἀπὸ τὸ μονοπάτι τὸ ξεκούραστο μὲ τὶς στροφές. Ἐνῶ οἱ Μοναχοὶ χτυπᾶνε κατακόρυφα, σκαρφαλώνοντας στὰ βράχια, καὶ ἀνεβαίνουν στὸν Παράδεισο.

Πρέπει νὰ ἔχης ὑπ' ὄψιν σου ὅτι τὸ θέμα τῶν σχέσεων δὲν εἶναι θέμα μόνο δικό σου, οὔτε ἔχεις δικαίωμα νὰ τὸ ρυθμίσης μόνος σου, ἀλλὰ «ἐκ συμφώνου» κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο. Ὅταν γίνεται καὶ αὐτὸ τὸ «ἐκ συμφώνου», πάλι χρειάζεται προσοχή· ὁ δυνατὸς θὰ πρέπη νὰ παίρνη τὴ θέση τοῦ ἀδυνάτου. Πολλὲς φορές, γιὰ νὰ μὴ λυπήσῃ τὸ ἓνα μέρος τὸ ἄλλο, λέγει ὅτι συμφωνεῖ, ἀλλὰ ἐσωτερικὰ ταλαιπωρεῖται. Αὐτὸ συμβαίνει ἰδίως στὶς γυναῖκες ποὺ ἔχουν λίγο φόβο Θεοῦ καὶ ἔχουν ζωηρὴ σάρκα.

Πολλὲς φορές ἀπὸ ἀδιακρισία μερικοὶ εὐλαβεῖς ἄνδρες, ἐπειδὴ ἀκοῦνε ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς γυναικὸς ὅτι συμφωνεῖ, προχωροῦν ἀδιάκριτα σὲ μεγάλο διάστημα ἐγκρατείας καὶ τότε οἱ γυναῖκες ταλαιπωροῦνται καὶ ξεσπᾶνε σὲ νευρικότητες καὶ τὰ λοιπά. Οἱ ἄνδρες νομίζουν ὅτι οἱ γυναῖκες τοὺς ἔχουν προχωρήσει στὴν ἀρετὴ καὶ θέλουν νὰ ζοῦν πιὸ ἀγνὰ σὲ μεγαλύτερα διαστήματα καὶ μπαίνει μετὰ ὁ πειρασμὸς στὶς γυναῖκες καὶ θέλουν νὰ γνωρίσουν φίλους καὶ τα λοιπά. Ὅταν γίνῃ αὐτό, τότε τὶς πιάνει καὶ ἡ τύψη τῆς συνειδήσεως (γιὰ τὴν πτώση) καὶ οἱ ἄνδρες προσπαθοῦν νὰ ζήσουν πιὸ ἀγνὰ, βλέποντας τὶς γυναῖκες νὰ μὴν ἔχουν διάθεση [ἐπειδὴ] νομίζουν ὅτι [αὐτές] ἔχουν προχωρήσει πιὸ πολὺ πνευματικὰ καὶ [ὅτι] δὲν ἐπιθυμοῦν σαρκικὰ πράγματα.

Αἰτία φυσικὰ εἶναι καὶ ὁ δικαιολογημένος γυναικεῖος ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ ζήλεια, ποὺ νιώθουν μειονεκτικά. Ὅταν ἰδῇ τὸν ἄνδρα νὰ θέλῃ νὰ ζήσει πνευματικὴ ζωὴ, ἐκείνη ζορίζει τὸν ἑαυτὸ της, γιὰ νὰ τὸν ξεπεράσῃ.

Συγχώρησέ με ποὺ μπῆκα σὲ ξένα ἀμπέλια, διότι τὸ ἔργο τοῦ Μοναχοῦ εἶναι τὸ κομποσχοίνι καὶ ὄχι αὐτὰ τὰ θέματα, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ σὲ λυπήσω, ἀναγκάστηκα νὰ σοῦ γράψω μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ (ποὺ γνωρίζω ἀπὸ μακριά), ποὺ ταλαιπωροῦν τὰ ἀδελφία μας στὸν κόσμον καὶ δίνουν χῶρον στὸν ἐχθρό.

Ἐχει μεγάλη σημασία εἰς εἶναι καὶ οἱ δυὸ [σύζυγοι] ὅμοιοι στὴν κρίση. Ὅταν τύχῃ ὁ ἓνας νὰ ἔχῃ ἥπια καὶ ἡ ἄλλη ζωηρὴ ἢ ὁ ἓνας ζωηρὴ καὶ ἡ ἄλλη ἥπια, θὰ πρέπη νὰ γίνεταί μιὰ θυσία ἀπὸ τὸν δυνατότερον πρὸς τὸν φιλάσθενον καὶ σιγὰ-σιγὰ νὰ βοηθηθῇ νὰ λάβῃ τὴν ὑγείαν [καὶ ὁ δεύτερος], καὶ μὲ ὑγείαν καὶ οἱ δυὸ τότε νὰ προχωροῦν».

Ὅπως ἀνέφερα καὶ στὴν ἀρχή, καὶ καταλήγω πάλι ἐκεῖ, ὅτι χρειάζεται [δηλαδή] φιλότιμο καὶ μὲ διάκριση ἀγῶνας γιὰ νὰ τὸν ἐξαγνισμὸ καὶ τοῦ ἐγγάμου· διότι ἂν τὸ ἐξετάσουμε τὸ θέμα λίγο πνευματικὰ, θὰ τὸ καταλάβουμε ὅτι καὶ οἱ ἔγγαμοι θὰ πρέπη νὰ ἀγωνίζονται λίγο, (διότι νομίζω ὅτι δὲν εἶναι σωστό, ἐπειδὴ [δηλαδή] εἶναι παντρεμένοι, ὅτι θὰ πρέπη νὰ ἔχουν ὡς σκοπὸ τὸ φαγητό, τὸν ὕπνον καὶ τὶς σαρκικὲς ἡδονές· διότι ὅλα αὐτὰ εἶναι σαρκικά καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνο σάρκα, ἀλλὰ καὶ πνεῦμα). Ἡ σάρκα θὰ πρέπη νὰ βοηθᾷ γιὰ τὸν ἐξαγιασμὸ τῆς ψυχῆς καὶ ὄχι νὰ χαντακῶνῃ τὴν ψυχὴ.

Μὲ αὐτὸ, δὲν λέγω ὅτι ὅσοι ζοῦν μετὰ ἀπὸ ἓνα – δύο παιδιὰ ἐν παρθενίᾳ, ἢ [ὅσοι ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ] κάθε χρόνο μόνον, γιὰ τεκνογονία, ἢ [ὅσοι ἀπέχονται] κατὰ τὶς περιόδους τῶν Νηστειῶν, κ.τ.λ. εἶναι οἱ πρῶτοι μὲ 10, οἱ δεύτεροι μὲ 8, οἱ τρίτοι μὲ 6, καὶ οἱ τέταρτοι μὲ 4.

Ὁ Θεὸς γνωρίζει τὸν ἀγῶνα τοῦ καθενὸς καὶ τὶς δυνάμεις ποὺ ἔδωσε στὸν καθένα καὶ ἀνάλογα θὰ ἀνταμείψῃ τὸν καθένα.

Ἐγὼ ὅλους τοὺς ἀγαπῶ ἐξίσου καὶ συγκινούμαι μὲ τοὺς φιλότιμους ἀγωνιστές. Μόνο νὰ μὴν κάνουν ἐγκλήματα ἐκτρώσεων καὶ τὰ λοιπά.

Σου ζητώ συγχώρεση και για την κακογραφία μου, διότι, έπειδή είχα μια πνευματική απασχόληση και μετά στη συνέχεια πολλές επιστολές, γράφω βιαστικά για να μπώ στο πρόγραμμά μου γρήγορα.

Ο Χριστός και η Παναγία μαζί σας. Τα σέβη μου στον πατέρα σας, τον ιερέα.

Με αγάπη Χριστού

Μοναχός Παΐσιος

- «Γέροντα ποίος πρέπει να κάνει τις δουλειές του σπιτιού:
Ο άντρας ή η γυναίκα;
- «Οποιος προλάβει πρώτος... Αυτός θα έχει και το μεγαλύτερο μιστό».

«Αν δεν δηλώνουν οι μάνες τα παιδιά τους, θα δηλώνουν αργότερα
τα παιδιά από τα μπουκάλια με τα ναρκωτικά».

«Η ανησυχία για τα παιδιά, γίνεται σαν μία όμπρέλα που εμποδίζει
την Χάρη του Θεού να έρθει επάνω τους».

«Οι άνθρωποι, βρέ παιδι μου, χωρίζουν από τη φιληδονία τους και
από τον έγωισμό τους. Από τίποτε άλλο. Όλους τους άλλους λόγους
τους εμπνέονται εκ των υστέρων για να δικαιολογούν τους εαυτούς τους».

- «Γέροντα, τι ένώνει περισσότερο τον άνδρα με την γυναίκα;
- «Η ευγνωμοσύνη. Ο ένας αγαπάει τον άλλον γι' αυτό που του χαρίζει.
Η γυναίκα δίνει στον άνδρα την εμπιστοσύνη, την αφοσίωση,
την υπακοή. Ο άνδρας δίνει στην γυναίκα την σιγουριά ότι μπορεί
να την προστατέψει. Η γυναίκα είναι η αρχόντισσα του σπιτιού,
αλλά και η μεγάλη υπηρέτρια. Ο άνδρας είναι ο κυβερνήτης
του σπιτιού, αλλά και ο χαμάλης».

Ρήσεις Όσιου Παΐσιου

Έργο του έργαστηρίου των μοναζουσών της Ιεράς Μονής Αγίων Πάντων Σπετσών.

Στήν φωτογραφία διακρίνονται ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Παγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κυρὸς Ἀνδρέας, πλαισιούμενος ἀπὸ τοὺς: Ἀρχιμανδρίτη Θεόδωρο Διαμάντην, Ἀρχιμανδρίτη Κοσμᾶ Σιώζιον καὶ τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Ἀναστάσιον Γκοτσόπουλο.

«Καλοὶ εἶναι καὶ οἱ ὕψοι, ἀλλὰ νὰ κοιτάζουμε καὶ τὴν ὀρθόδοξή οὐσία».

«Ἀκριβῆναν τὰ ἀγαθὰ, φθίνηναν οἱ ἄνθρωποι!».

«Ἡ συνείδηση εἶναι ἡ πρώτη Ἁγία Γραφή».

«Ὁ Ἱερεὺς, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Χάρη τῆς Ἱεροσύνης
πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, ... γιὰ νὰ βοηθήῃ διὰ τὴν».

«Ὅταν προσεύχομαι αἰσθάνομαι σὰν ἁγιομνηχανὴ τῶν
ποῦ σὺ πέρασμά τῆς πωρασέρνει [ωὐτάνους καὶ πεθαμένους]».

Ρήσεις Ὁσίου Παΐσιου